

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет історії, політології і міжнародних відносин

Кафедра політології

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Політика і економіка

Галузь знань

01 «Соціальні і поведінкові науки»

052 «Політологія»

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 7 від 7 грудня 2023 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Політологія
Викладач (-і)	Доцяк Ігор Іванович
Контактний телефон викладача	050 433 34 32
Е-mail викладача	i_docyak@ukr.net ; ihor.dotsiak@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	http://www.d-learn.pnu.edu.ua
Консультації	Вівторок 15.00 – 17.00
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p>Навчальна дисципліна «Політика і економіка» спрямована на формування у студентів цілісного уявлення про політичну сферу у її взаємозв'язку із системою економічних відносин, закономірності політико-економічної трансформації сучасного українського суспільства. Програма курсу розкриває особливості взаємозв'язку політики та економіки, характеризує сучасну державу через шляхи та методи регулювання економіки, покликана формувати науковий світогляд та політичну культуру студентів, їх активну громадянську позицію.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p>Мета - узагальнивши набуті знання, дослідити взаємозв'язок економічної та політичної сфер суспільства, виділити концептуальні підходи щодо їх співвідношення, проаналізувати економічну політику як складову частину державної політики, розглянути основні механізми, шляхи та засоби реалізації економічної політики держави</p> <p>Завдання:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Проаналізувати особливості взаємозв'язку та взаємозалежності політики й економіки в контексті історичного розвитку. • Вивчити сучасні концепції державного регулювання економіки. • Дослідити ринкові трансформації сучасної України системі суспільно-політичних перетворень та оцінити їх ефективність. • Узагальнити економічні доктрини основних політико-ідеологічних концепцій. • Виділити економічні (непрямі) та адміністративні (прямі) методи державного регулювання економіки. • Визначити економічні детермінанти поведінки суб'єктів політики . • Встановити основні теоретико-методологічні підходи до типологізації політико – економічних систем та критерії їх ефективності. • Проаналізувати теоретичні та практичні аспекти глобалізаційного впливу на розвиток політики та економіки на національному рівні. 	
4. Програмні компетентності	
<p><u>Загальні компетентності:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • ЗКО3. Здатність бути критичним і самокритичним. • ЗКО4. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). <p><u>Фахові компетентності:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • СК01. Здатність використовувати категорійно-понятійний та аналітично-дослідницький апарат сучасної політичної науки. • СК02. Здатність застосовувати політологічне мислення для розв'язання теоретичних та практичних проблем у політичній сфері на основі опанування класичної та сучасної політичної 	

<p>думки.</p> <ul style="list-style-type: none"> • СК 03. Здатність описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах. • СК09. Здатність презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень для фахівців та нефахівців. 			
5. Програмні результати навчання			
<p>У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти володітимуть наступними компетентностями:</p> <ul style="list-style-type: none"> • РНОЗ. Вміти критично мислити у сфері професійної діяльності. • РН07. Розуміти історію, закономірності та етапи розвитку предметної сфери політології, знати її цінності та досягнення. • РН10. Вміти описувати, пояснювати й оцінювати політичні процеси та явища у різних історичних, соціальних, культурних та ідеологічних контекстах. • РН12. Вміти аналізувати взаємодію політичних акторів та інститутів, владу та урядування, політичні системи та режими, політичну поведінку у різних контекстах їх функціонування. • РН13. Вміти аналізувати публічну політику на місцевому, національному, європейському та глобальному рівні. • РН16. Презентувати результати теоретичних і прикладних досліджень фахівцям і широкій аудиторії, засобам масової інформації, експертам з інших галузей знань, 			
6. Організація навчання			
Обсяг навчальної дисципліни			
Вид заняття		Загальна кількість годин	
лекції		12	
семінарські заняття / практичні / лабораторні		18	
самостійна робота		60	
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
8	Політологія.	IV-й	В
Тематика навчальної дисципліни			
Тема		кількість год.	
		лекції	прак. заняття
			сам. роб.
Тема 1. Політика і економіка: взаємозв'язок та взаємозалежність		2	2
Тема 2 Концептуальні засади щодо співвідношення політики та економіки в історії суспільно-політичної думки		2	2
Тема 3 Економічні доктрини основних політико-ідеологічних концепцій		2	2
Тема 4. Типологія політико-економічних систем та критерії їх ефективності			2
Тема 5. Економічна політика: суть, завдання та стратегії		2	2
Тема 6. Державне регулювання економіки		2	4
Тема 7. Економічні детермінанти поведінки суб'єктів політики			2
			10

Тема 8. Політика та економіка в контексті глобалізаційних викликів		2	2	4
ЗАГ.:		12	18	60
7. Система оцінювання навчальної дисципліни				
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
			для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
	90 – 100	A	відмінно	зараховано
	80 – 89	B	добре	
	70 – 79	C		
	60 – 69	D	задовільно	
	50 – 59	E		
	26 – 49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-25	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	
Вимоги до письмових робіт	1.Логічна послідовність та чіткість у викладенні матеріалу; 2.Повнота та обґрунтування відповідей на поставлені запитання; 3.Самостійність мислення, критична оцінка тієї чи іншої концепції, співвідношення їх з іншими; 4.Викладення своєї позиції або обґрунтованого приєднання до вже викладеної концепції чи думки; 4.Вміння робити висновки з розглянутих питань; 5.Вміння аналізувати джерела			
Семінарські заняття	Загальні критерії оцінювання: “відмінно” – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, уміння приймати необхідні рішення в нестандартних ситуаціях, вільне володіння науковими термінами, аналізує причинно-наслідкові зв'язки; “добре” – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його щодо конкретно поставлених завдань, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності; “задовільно” – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє інтегровано застосувати набуті знання для аналізу конкретних ситуацій, нечітко, а інколи й			

	невірно формулює основні теоретичні положення та причинно-наслідкові зв'язки; “незадовільно” – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок, науковими термінами
Самостійна робота та індивідуальне завдання	Самостійна робота здобувача є основним видом засвоєння навчального матеріалу у вільний від аудиторних занять час. Метою самостійної роботи є вдосконалення навичок і вміння працювати з науковою літературою та джерелами. Перевірка рівня засвоєння матеріалу самостійно опрацьованих тем здійснюється у вигляді тестового контролю. Індивідуальне завдання – написання есе на запропоновану тему
Умови допуску до підсумкового контролю	Студент, який не виконав завдання, що виносилися на самостійну роботу, в установлений термін та отримав менше 30% за поточний контроль направляється на талон №2. До того часу, він має виконати/доопрацювати завдання та подати їх на перевірку викладачу.
Підсумковий контроль	Підсумковий контроль письмовий – залік: Залікове тестування – 30 балів. Загальна оцінка, яка максимально становить 100 балів, виводиться на основі суми балів, отриманих за поточний та підсумковий види контролю

8. Політика навчальної дисципліни

Студент зобов'язаний добросовісно готуватися до усіх видів поточного та підсумкового контролю, які виносяться на практичні заняття та самостійну роботу. вчасно виконати письмове завдання (підготовка реферату; виконати підсумковий тест у зазначений день.

Академічна доброчесність:

Списування та плагіат, а також користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час опитування, виконання письмового завдання чи тестування є недопустимими та призводять до не зарахування результатів чи не складання тестування відповідно до Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника та Кодексу честі ПНУ <https://pnu.edu.ua/polozhennia-pro-zapobihannia-plahiatu/>.

Відвідування занять:

При виставленні рейтингового підсумкового балу обов'язково враховується присутність студента на заняттях (у тому числі на лекційних), пропуски та спізнення без поважної причини, що передбачено Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. Студенти мають можливість відпрацювати заняття, які було пропущено з поважних причин, а також отримати роз'яснення питань, з якими виникли труднощі у процесі підготовки до семінарських занять і письмових робіт, на консультаціях викладача кожного вівторка о 15.00.

Неформальна освіта:

Порядок перезарахування результатів неформальної освіти в межах курсу (наприклад, результати проходження курсів на платформах Coursera, Udey, Прометеус <https://prometheus.org.ua/prometheus-free/financial-education-for-teachers/>) наявність сертифікатів, котрі підтверджують проходження відповідних професійних курсів / тренінгів, тощо) регламентується Положенням про визнання результатів навчання,

здобутих шляхом неформальної освіти в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника.» (введено в дію наказом ректора № 672 від 24.11.2022 р.) <https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita.pdf>.

Повторне вивчення дисципліни:

Студент, який не набрав 50 балів за відомістю №3, направляється на проходження курсу вдруге відповідно до Положення про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін (кредитів ECTS) в умовах ECTS або відраховується з навчального закладу.

Наприкінці курсу студенти мають можливість надати відгуки та пропозиції щодо якості викладання дисципліни на сайті <https://d-learn.pnu.edu.ua>

9. Рекомендована література

1. Бауман, Зигмунд Глобалізація. Наслідки для людини і суспільства / Зигмунд Бауман/ Пер. з англ. І.Андрущенко . К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008.109 с.
2. Веймер Д. Аналіз політики: концепції і практики / Д. Веймер, Е. Вайнінг //пер. з англ. наук ред. О. Кілієвич. К. : Вид-во Основи, 2000. 654 с.
3. Гаврилишин Б. До ефективних суспільств: Дороговкази в майбутнє: доп. Римському Клубові / упоряд.В.Рубцов. Вид. 3-тє допов.К.: ПУЛЬСАРИ, 2009.
4. Гіденс, Ентоні Нестримний світ: як глобалізація перетворює наше життя К.: Альтерпрес, 2004. 100 с. .
5. Дарендорф, Ральф У пошуках нового устрою: Лекції на тему політики свободи у ХХІ ст./ Пер. з нім. А.Орган. К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006.
6. Доцяк І.І. . Економічна безпека України в умовах війни // Криза сучасної системи міжнародної безпеки: українська формула миру. Матеріали міжнародної наукової конференції. Львів, 21 квітня 2023 р. / Упорядники: М. Мальський, Р. Вовк, О. Кучик. – Львів: Львівський національний університет імені Івана Франка, 2023. – 145 с., с.51-54
7. Доцяк І.І. Політика і економіка / Основи громадянського суспільства та політичних знань : навчальний посібник ; за заг. ред. В. І. Бортнікова. 2-ге вид., випр. та доп. Суми : Університетська книга. 2023.646 с . С. 90-105.
8. Економічна політика: Навч. посіб. / О.О.Беляєв (кер. кол.авт.), А..С.Бєбєло, М.І.Дибєта та ін. – К.: КНЕУ, 2006. 288 с.
9. Політологія. / Ф.Кирилюк, Політологія. Навчально-методичний комплекс: підручник.К.,2004. 560 с.
10. Розанвалон, П'єр Утопічний соціалізм. Історія ідеї ринку/ Пер. з фр. Є. Марічева. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006. 246 с.
11. Сміт А. Добробут націй. Дослідження про природу та причини добробуту націй. Київ: Рогт-Royal, 2001. 612 с.
12. Стулова І.М. Економіка і політика: можливі напрямки дослідження взаємозв'язків // Актуальні проблеми політики: Зб. наук. пр. – Одеса: Юридична література, 2001. Вип.10-11 С. 487-492.
13. Фукуяма Ф. Політичний порядок і політичний занепад. Від промислової революції до глобалізації демократії / пер. з англ. Тарас Цимбал і Роман Корнута. Київ: Наш формат, 2019. 608 с.